

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 15.3.2023
COM(2023) 118 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**privind punerea în aplicare și aplicarea Acordului comercial și de cooperare
între Uniunea Europeană și
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord**

1 ianuarie-31 decembrie 2022

Cuprins

1. Introducere.....	2
2. Cadrul instituțional, instrumentele de asigurare a respectării legii și soluționarea litigiilor	2
3. Punerea în aplicare sectorială.....	4
3.1. Comerțul cu mărfuri	4
3.2. Servicii și investiții, comerț digital, proprietate intelectuală, achiziții publice și întreprinderi mici și mijlocii	6
3.3. Energie	7
3.4. Transporturi.....	8
3.5. Pescuit	9
3.6. Coordonarea sistemelor de securitate socială	9
3.7. Cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și cooperarea judiciară în materie penală	10
3.8. Participarea la programele Uniunii.....	10
4. Prezentare generală a plângerilor	11
5. Evoluția dreptului Regatului Unit.....	11
5.1. Aspecte transversale	12
5.2. Condiții echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltarea durabilă.....	13
6. Efecte asupra fluxurilor comerciale și a circulației persoanelor	14
6.1. Fluxurile comerciale	14
6.2. Circulația persoanelor	18
7. Concluzii	19
Anexa 1: Reuniunile organismelor comune instituite în temeiul Acordului comercial și de cooperare în 2022.....	21

1. Introducere

Începând cu 1 ianuarie 2021, comerțul și cooperarea între Uniunea Europeană (UE) și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (Regatul Unit) sunt reglementate de Acordul comercial și de cooperare semnat la 30 decembrie 2020¹. Acordul comercial și de cooperare vizează o gamă largă de domenii, inclusiv comerț, transporturi, pescuit, energie, coordonarea securității sociale, asigurarea respectării legii și cooperarea judiciară în materie penală, oferind o bază cuprinzătoare pentru relația dintre părți și asigurând condiții de concurență echitabile pentru o concurență loială și dezvoltare durabilă, precum și respectarea drepturilor fundamentale.

Acesta este cel de al doilea raport al Comisiei referitor la punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare, în conformitate cu articolul 2 alineatul (4) din Decizia (UE) 2021/689 a Consiliului din 29 aprilie 2021². Prezentul raport oferă o imagine de ansamblu a principalelor evoluții în materie de funcționare a cadrului instituțional (secțiunea 2), precum și dintr-o serie de domenii care intră în sfera sa de competență (secțiunea 3), inclusiv o trecere în revistă a plângerilor primite în 2022 (secțiunea 4). Totodată, acesta abordează evoluțiile în materie de reglementare care au avut loc în Regatul Unit în 2022 (secțiunea 5). În final, la doi ani de la încheierea perioadei de tranziție, raportul analizează efectele asupra UE ale ieșirii Regatului Unit din piața internă, din Uniunea vamală și din diversele politici ale Uniunii (secțiunea 6).

2. Cadrul instituțional, instrumentele de asigurare a respectării legii și soluționarea litigiilor

Cadrul instituțional al Acordului comercial și de cooperare a fost finalizat în 2022 și a devenit pe deplin operațional³.

Părțile s-au reunit în cadrul organismelor comune instituite de Acordul comercial și de cooperare pentru a supraveghea și a facilita punerea în aplicare a acestuia. Lista reuniunilor este prezentată în anexa 1. Comisia a publicat ordinele de zi și procesele-verbale ale reuniunilor⁴. UE a fost reprezentată la reuniunile organismelor comune de Comisia Europeană, iar pozițiile care urmau să fie adoptate în numele UE au fost coordonate împreună cu Consiliul.

¹ Acord comercial și de cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte (JO L 149, p. 10) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22021A0430\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22021A0430(01)&from=EN).

² Decizia (UE) 2021/689 a Consiliului din 29 aprilie 2021 privind încheierea, în numele Uniunii, a Acordului comercial și de cooperare dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, și a Acordului dintre Uniunea Europeană și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate și protecția acestora (JO L149/2) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0689&from=EN>.

³ Grupul de experți prevăzut la articolul 409 din Acordul comercial și de cooperare va fi instituit în 2023.

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement_en.

În 2022, UE și Regatul Unit și-au stabilit cooperarea parlamentară, în conformitate cu articolul 11 din Acordul comercial și de cooperare. Reuniunea inaugurală a Adunării parlamentare a parteneriatului, alcătuită din 35 de membri ai Parlamentului European și 35 de membri ai Parlamentului Regatului Unit, a avut loc la Bruxelles în perioada 12-13 mai. A doua reuniune a avut loc la Londra, în perioada 7-8 noiembrie⁵.

Procesul de implicare a societății civile în punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare a continuat. Grupul consultativ intern al UE, instituit în conformitate cu articolul 13 din Acordul comercial și de cooperare, alcătuit din 24 de reprezentanți ai organizațiilor societății civile și șase reprezentanți ai Comitetului Economic și Social European⁶, s-a reunit de mai multe ori pentru a discuta punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare⁷.

În plus, prima reuniune a Forumului societății civile⁸, care a reunit reprezentanți ai societății civile din UE și din Regatul Unit, în conformitate cu articolul 14 din Acordul comercial și de cooperare, a avut loc la 4 octombrie 2022⁹. Printre reprezentanții UE s-au numărat organizații patronale și sindicale, precum și cadre universitare și organisme neguvernamentale.

În ceea ce privește soluționarea litigiilor, Consiliul de parteneriat a adoptat o listă de persoane care au cunoștințe de specialitate în sectoarele reglementate de Acordul comercial și de cooperare și care doresc și sunt în măsură să fie membri ai unei instanțe de arbitraj, în temeiul articolului 752 din Acordul comercial și de cooperare¹⁰.

Pentru a permite UE să își exercite drepturile în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării în mod eficace și în timp util a Acordului de retragere și a Acordului comercial și de cooperare, Parlamentul European și Consiliul au ajuns la un acord politic referitor la un regulament care să reglementeze Acordul de retragere și Acordul comercial și de cooperare în ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. Se preconizează adoptarea de către Consiliu, în 2023, a unui regulament care să reglementeze Acordul comercial și de cooperare în ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al Tratatului Euratom.

Aceste regulamente vor constitui temeiul juridic pentru adoptarea de către Comisie a măsurilor de protecție prevăzute în ambele acorduri. Astfel, Comisia va fi în măsură să suspende obligațiile care îi revin în temeiul Acordului comercial și de cooperare, în cazul în care Regatul Unit nu respectă o hotărâre a instanței de arbitraj instituite prin Acordul comercial și de cooperare sau Acordul de retragere¹¹. În anumite cazuri, Comisia va putea să acționeze unilateral pentru a proteja interesele UE fără a se angaja în prealabil într-o

⁵ Ordinile de zi ale reuniunilor Adunării parlamentare a parteneriatului:

<https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/d-uk/activities/inter-parliamentary>.

⁶ Componenta completă a Grupului consultativ intern al UE din cadrul Acordului comercial și de cooperare este publicată aici: <https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/eu-domestic-advisory-group-under-eu-uk-tca/organisation>.

⁷ Procesele-verbale ale reuniunilor sunt publicate aici: <https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/eu-domestic-advisory-group-under-eu-uk-tca/events>.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022D0567>.

⁹ Ordinea de zi a reuniunii este publicată aici: https://policy.trade.ec.europa.eu/events/first-eu-uk-trade-and-cooperation-agreement-civil-society-forum-2022-10-04_en.

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A22022D2550>.

¹¹ Articolul 749 alineatul (4) din Acordul comercial și de cooperare.

procedură de arbitraj, de exemplu, în cazurile în care o subvenție din Regatul Unit riscă să aibă un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor între părți¹².

3. Punerea în aplicare sectorială

În 2022 nu s-au înregistrat dificultăți majore în ceea ce privește punerea în aplicare sectorială a Acordului comercial și de cooperare. Părțile interesate s-au adaptat în mare măsură la noua realitate comercială rezultată în urma retragerii Regatului Unit din piața internă, din Uniunea vamală și din diversele politici ale Uniunii. Cu toate acestea, persistă anumite provocări: punerea în aplicare a acordurilor de tranzacționare a energiei electrice prevăzute în Acordul comercial și de cooperare s-a dovedit a fi mai complexă decât se anticipase (a se vedea secțiunea 3.3. de mai jos), iar punerea în aplicare integrală și corectă a dispozițiilor privind pescuitul a prezentat în continuare provocări (a se vedea secțiunea 3.5. de mai jos).

3.1. Comerțul cu mărfuri

Punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare în domeniul comerțului cu mărfuri s-a axat pe aplicarea efectivă a normelor convenite de părți și pe rezolvarea aspectelor rămase nesoluționate. În general, regimurile comerciale instituite în cadrul Acordului comercial și de cooperare au funcționat bine, în pofida persistenței anumitor dificultăți în materie de punere în aplicare.

În legătură cu aspectele fiscale, autoritățile vamale naționale și-au exprimat îngrijorarea cu privire la corectitudinea declarațiilor de origine pe propria răspundere ale operatorilor și a răspunsurilor transmise de autoritățile vamale din Regatul Unit cu privire la verificările acestor declarații¹³. Pentru a sprijini activitatea autorităților vamale, Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine a adoptat o decizie¹⁴ care prezintă procedura care trebuie utilizată în cazul refuzului de acordare a tratamentului tarifar preferențial. Procedura convenită va sprijini autoritățile vamale ale statelor membre să refuze acordarea tratamentelor preferențiale atunci când acest lucru se justifică și, în schimb, să aplice tarifele națiunii celei mai favorizate, garantând, totodată, imposibilitatea de a refuza acordarea tratamentelor preferențiale fără o consultare adecvată.

Deși controlul aplicării corecte a regulilor de origine este, la fel ca în cazul tuturor regimurilor comerciale, problematic, echilibrul dintre normele orizontale și cele specifice produselor din Acordul comercial și de cooperare este satisfăcător. Astfel, Comisia nu intenționează să reexamineze normele specifice produsului în afara adaptărilor tehnice¹⁵. Comisia consideră că aceste norme asigură un echilibru corect, contribuind totodată la obiectivul general al Uniunii de a obține autonomie strategică în sectoarele esențiale.

¹² Articolul 374 alineatul (3) din Acordul comercial și de cooperare.

¹³ În cadrul comerțului cu mărfuri între UE și Regatul Unit, se datorează taxe vamale pentru mărfurile neoriginare, precum și pentru cele originare din Regatul Unit, pentru care nu s-a solicitat un tarif preferențial („neutilizare”). Pe baza datelor din 2021, se poate estima că taxele vamale pentru produsele importate din Regatul Unit în UE se ridică la aproximativ 1,2 miliarde EUR anual.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22022D2064>.

¹⁵ A se vedea anexele 3 și 5 la Acordul comercial și de cooperare.

În domeniul sanitar și fitosanitar (SPS), în pofida angajamentului de a promova utilizarea certificării electronice pentru a facilita comerțul¹⁶, s-au înregistrat doar progrese limitate în ceea ce privește acceptarea de către Regatul Unit a certificatelor UE în format digital, deși soluțiile provizorii oferite de UE au permis îmbunătățirea situației. Mai mult, în pofida obligației de a-și alinia cerințele oficiale de certificare la standardele internaționale¹⁷, Regatul Unit a solicitat în continuare garanții în ceea ce privește anumite boli ale animalelor, ceea ce nu este în conformitate cu standardele actuale ale Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor¹⁸. Discuțiile tehnice purtate cu Regatul Unit în legătură cu cerințele sale de certificare, inclusiv cele vizând compatibilitatea acestora cu entitatea unică a UE, nu au produs rezultate concrete în 2022.

Totodată, Regatul Unit a pus sub semnul întrebării normele UE care reglementează importurile de anumite produse din țări terțe, cum ar fi cartofii de sămânță și moluștele bivalve vii nepurificate și a solicitat un tratament special pentru exporturile sale către UE. Totuși, ca o consecință a existenței unui regim separat de reglementare a domeniului SPS în urma retragerii sale din UE, Regatul Unit face obiectul tuturor normelor UE aplicabile țărilor terțe care nu se aliniază în mod dinamic la legislația UE.

Comisia a luat măsuri în cadrul sistemului OMC de soluționare a litigiilor în legătură cu regimul „Contracte pentru diferență” (*Contracts for Difference*)¹⁹, care este principalul mecanism de sprijinire a producției de energie electrică cu emisii scăzute de dioxid de carbon în Regatul Unit. Comisia a contestat criteriile regimului în materie de conținut local, care favorizează conținutul din Regatul Unit în detrimentul celui importat, ca fiind o încălcare a normelor OMC privind nediscriminarea. În iulie 2022, UE și Regatul Unit au convenit asupra unei căi de urmat pentru a răspunde preocupărilor Comisiei și au clarificat faptul că beneficiarii regimului nu trebuie să atingă un anumit nivel de conținut din Regatul Unit pentru a primi plăți²⁰. Au fost publicate orientări suplimentare pentru a se asigura că această poziție este pe deplin înțeleasă de industrie²¹.

În ceea ce privește evoluțiile din Regatul Unit, a fost amânată în mod repetat punerea în aplicare a anumitor proceduri și controale la import, în special a celor referitoare la cerințele SPS privind produsele din UE. La 28 aprilie 2022, Regatul Unit a anunțat cea de a patra amânare a punerii în aplicare a controalelor, care era programată să înceapă la 1 iulie 2022²². Data la care ar urma să intre în vigoare noul regim al Regatului Unit de control al importurilor la frontieră aplicabil mărfurilor provenite din UE rămâne incertă.

În domeniul evaluării conformității, ca răspuns la preocupările semnificative ale industriei referitoare la punerea în aplicare a marcajului de evaluare a conformității în Regatul Unit (*UK Conformity Assessment – UKCA*) pentru produsele introduse pe piața Marii Britanii, în noiembrie 2022 a fost anunțată o a treia prelungire a termenului-limită pentru introducerea

¹⁶ Articolul 74 alineatul (2) din Acordul comercial și de cooperare.

¹⁷ Articolul 74 alineatul (1) litera (a) din Acordul comercial și de cooperare.

¹⁸ <https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/>.

¹⁹ <https://www.gov.uk/government/publications/contracts-for-difference/contract-for-difference>.

²⁰ https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-uk-agree-way-forward-wto-dispute-concerning-uks-green-energy-subsidy-scheme-2022-07-01_en.

²¹ [Runda 4 de alocare a contractelor pentru diferență \(CfD\): Supply Chain Plan questionnaire and guidance \(Chestionar și orientări referitoare la planul privind lanțul de aprovizionare\) – GOV.UK \(www.gov.uk\)](#).

²² <https://www.gov.uk/government/news/new-approach-to-import-controls-to-help-ease-cost-of-living>.

acestui²³. Acest lucru înseamnă că Regatul Unit va accepta în continuare produse care îndeplinesc cerințele UE până la 31 decembrie 2024, respectivele certificate UE și marcajul CE menținându-și valabilitatea până la sfârșitul anului 2027, inclusiv dispozițiile privind etichetarea aplicabile în prezent, informațiile privind importatorii și informațiile privind persoanele responsabile. Se preconizează publicarea de anunțuri separate privind dispozitivele medicale, aeronavele, produsele feroviare și echipamentele maritime.

3.2. Servicii și investiții, comerț digital, proprietate intelectuală, achiziții publice și întreprinderi mici și mijlocii

Nu au existat probleme semnificative de punere în aplicare în domeniile serviciilor și investițiilor, al comerțului digital, al proprietății intelectuale, al achizițiilor publice și al întreprinderilor mici și mijlocii. Totuși, unele probleme au persistat.

Taxa pentru competențe în materie de imigrație impusă de Regatul Unit în ceea ce privește persoanele transferate în cadrul aceleiași companii a continuat să reprezinte un motiv de îngrijorare. În conformitate cu Acordul comercial și de cooperare²⁴, Comisia a insistat asupra eliminării acestei taxe cel târziu până la sfârșitul anului 2022. Regatul Unit a fost de acord, aducând modificări la Regulamentul privind taxa pentru competențe în materie de imigrație (*Immigration Skills Charge Regulations*) (2017), care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023²⁵. Prin urmare, taxa pentru competențe nu se mai aplică persoanelor transferate în cadrul aceleiași companii din UE.

Noile norme privind mobilitatea globală în cadrul întreprinderilor (*Global Business Mobility*)²⁶, adoptate de Regatul Unit în aprilie 2022, au stârnit îngrijorare în lumina dispozițiilor Acordului comercial și de cooperare referitoare la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice în scopuri profesionale. În conformitate cu noile norme, întreprinderile și organizațiile din Regatul Unit trebuie să solicite o licență de sponsor din partea Ministerului de interne (*Home Office*) dacă doresc să angajeze un furnizor de servicii pe bază de contract din UE, un profesionist independent sau o persoană transferată în cadrul aceleiași companii. Fără o licență de sponsor, întreprinderile și organizațiile din Regatul Unit nu pot elibera certificate individuale de sponsorizare, care sunt necesare pentru a angaja furnizori de servicii din UE. În opinia Comisiei, sistemul de sponsorizare poate descuraja întreprinderile din Regatul Unit să aleagă să colaboreze cu întreprinderi sau cu profesioniști independenți din UE pentru a furniza servicii reglementate de Acordul comercial și de cooperare. Comisia a colaborat cu Regatul Unit în această privință.

²³ <https://questions-statements.parliament.uk/written-statements/detail/2022-11-14/hcws366>.

²⁴ Punctul 7 din anexa 21 (Persoanele aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii, persoanele transferate în cadrul aceleiași companii și persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt) impune Regatului Unit să elimine orice costuri, taxe sau impozite impuse (altele decât taxele asociate cu prelucrarea unei cereri de acordare sau de reînnoire a unei vize, a unui permis de muncă sau a unui permis de ședere) pe motiv că i se permite să desfășoare o activitate sau să angajeze o persoană care poate desfășura o astfel de activitate pe teritoriul Regatului Unit, cu excepția cazului în care aceasta este o cerință în conformitate cu articolul 140 alineatul (3) din Acordul comercial și de cooperare sau o taxă de sănătate impusă în temeiul legislației naționale în legătură cu o cerere de acordare a unui permis de intrare, de ședere de scurtă durată, de muncă sau de ședere permanentă pe teritoriul Regatului Unit.

²⁵ https://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2022/9780348239614/pdfs/ukdsi_9780348239614_en.pdf.

²⁶ <https://www.gov.uk/government/publications/sponsor-a-global-business-mobility-worker>.

În domeniul calificărilor profesionale, prima recomandare comună, în temeiul articolului 158 din Acordul comercial și de cooperare, privind recunoașterea calificărilor arhitecților a fost prezentată Consiliului de parteneriat la 3 octombrie 2022 de către organisme profesionale din UE și din Regatul Unit. Consiliul de parteneriat urmează să examineze coerența recomandării comune cu normele privind serviciile și investițiile din Acordul comercial și de cooperare.

3.3. Energie

Punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare în domeniul energiei s-a axat pe consolidarea cooperării privind siguranța alimentării, pe stabilirea unui cadru pentru cooperarea în materie de energie din surse regenerabile offshore și pe dezvoltarea de noi acorduri de tranzacționare a energiei electrice. În pofida caracterului său foarte tehnic, s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în unele domenii, în timp ce în altele acestea au fost mai lente.

Comerțul cu energie electrică și gaze între Regatul Unit și UE s-a intensificat în 2022²⁷ ca urmare a crizei energetice cauzate de invazia rusă în Ucraina și a provocărilor legate de producția de energie electrică în UE.

În conformitate cu dispozițiile Acordului comercial și de cooperare privind „siguranța alimentării” cu gaze și energie electrică²⁸, UE și Regatul Unit au făcut schimb de informații necesare referitoare la siguranța alimentării cu energie electrică și gaze în cadrul unei reuniuni a Comitetului specializat pentru energie din 28 septembrie 2022. Totuși, în pofida faptului că acest schimb de informații este util, trebuie reamintit că Regatul Unit își desfășoară propria politică energetică, inclusiv în ceea ce privește siguranța alimentării.²⁹

Pe baza articolului 321 din Acordul comercial și de cooperare, în decembrie 2022 a fost semnat un memorandum de înțelegere privind cooperarea în domeniul energiei offshore între opt state membre, Norvegia și Regatul Unit, care promovează dezvoltarea energiei din surse regenerabile în Marea Nordului și sprijină părțile să își atingă obiectivele în materie de schimbări climatice³⁰. Acest memorandum de înțelegere creează un forum pentru discuții tehnice cu Regatul Unit în ceea ce privește dezvoltarea rețelei offshore și potențialul ridicat în materie de energie din surse regenerabile pe care îl prezintă regiunea Mării Nordului.

În ceea ce privește acordurile de tranzacționare pentru fluxurile de energie electrică între UE și Regatul Unit prevăzute la articolul 312 din Acordul comercial și de cooperare, Comitetul specializat privind energia a ajuns la concluzia că trebuie intensificate eforturile în vederea unei analize adecvate a opțiunilor pentru elaborarea unor astfel de acorduri. În acest scop, Comitetul a convenit să adopte o recomandare adresată operatorilor de sisteme de transport

²⁷ De exemplu, exporturile de gaze din Regatul Unit au crescut cu 336 %, iar exporturile de energie electrică cu 138 % în 2022, comparativ cu exporturile totale din 2021: Date extrase din Platforma de transparență a ENTSO-E (<https://transparency.entsoe.eu>) și din Platforma de transparență a ENTSO-G (<https://transparency.entsog.eu/>), agregate de Centrul Comun de Cercetare.

²⁸ Articolul 315 din Acordul comercial și de cooperare.

²⁹ În plus, deși nu se bazează pe Acordul comercial și de cooperare, Comisia a invitat Regatul Unit să participe la o reuniune a grupurilor de coordonare pentru gaz și energie electrică pentru a face schimb de informații privind pregătirea pentru iarnă.

³⁰ https://energy.ec.europa.eu/nsec-uk-memorandum-understanding_en.

de energie electrică din ambele părți să furnizeze informații suplimentare în vederea instituirii unui cadru pentru tranzacționarea energiei electrice în viitor.

În plus, în temeiul articolului 311 din Acordul comercial și de cooperare, Comisia a aprobat un acord multipartit între operatorii de transport și de sistem din UE și din Regatul Unit privind compensarea costurilor aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică³¹.

3.4. Transporturi

Punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare în domeniul transporturilor, inclusiv în cel al aviației, s-a axat pe exercitarea efectivă a drepturilor acordate reciproc de către părți și nu a ridicat probleme.

În domeniul transportului rutier, Comitetul specializat privind transportul rutier a adoptat o decizie privind specificațiile tehnice și procedurale ale utilizării de către Regatul Unit a Sistemului de informare al pieței interne³². Acest sistem permite prelucrarea electronică a declarațiilor de detașare ale transportatorilor din ambele părți. Regatul Unit va contribui la bugetul alocat pentru întreținerea instrumentului informatic.

În domeniul transportului aerian, șase state membre (Belgia, Ungaria, Irlanda, Cipru, Grecia și Franța) au încheiat acorduri bilaterale cu Regatul Unit, în conformitate cu articolul 419 din Acordul comercial și de cooperare. În plus, acordurile între Italia și Regatul Unit, precum și între Austria și Regatul Unit, au fost autorizate de Comisie și se preconizează că vor fi încheiate în 2023.

În domeniul siguranței aviației, din 14 cereri depuse pentru validarea certificatelor eliberate de Autoritatea Aviației Civile a Regatului Unit, 11 au fost aprobate de Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației în temeiul articolului 446 coroborat cu anexa 30 la Acordul comercial și de cooperare. Autoritățile din Regatul Unit au validat șase din 12 proiecte depuse de solicitanți din UE privind modificări ale modelelor existente. Aceste cifre se încadrează în intervalul de activitate preconizat în ceea ce privește validarea.

În cele din urmă, deși fără o legătură directă cu Acordul comercial și de cooperare, Comisia a adoptat o decizie de punere în aplicare³³ privind recunoașterea Regatului Unit în ceea ce privește sistemul de formare și certificare a navigatorilor în temeiul Directivei (UE) 2022/993, după ce a stabilit că au fost îndeplinite toate cerințele de formare și certificare specificate în Convenția internațională privind standardele de pregătire a navigatorilor, brevetare/atestare și efectuare a serviciului de cart³⁴. Totodată, aceasta a autorizat acordul

³¹ [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2022\)6624&lang=ro](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2022)6624&lang=ro).

³² https://commission.europa.eu/content/decisions-and-recommendations-specialised-committees-and-trade-specialised-committees_en.

³³ https://transport.ec.europa.eu/news/eu-recognition-uk-system-training-and-certifying-seafarers-2022-10-27_en.

³⁴ <https://www.imo.org/en/OurWork/HumanElement/Pages/STCW-Conv-LINK.aspx>.

între Franța și Regatul Unit privind certificarea de siguranță legată de serviciile de transport feroviar prin Eurotunel („legătura fixă pe sub Canalul Mânecii”)³⁵.

3.5. Pescuit

S-au depus în continuare eforturi pentru a asigura punerea în aplicare pe deplin a Acordului comercial și de cooperare în sectorul pescuitului. Deși s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în unele domenii, anumite probleme importante au rămas nerezolvate.

În pofida unor provocări semnificative, Comisia a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește obținerea licențelor solicitate pentru o serie de nave eligibile pentru a pescui în apele Regatului Unit și ale teritoriilor dependente ale Coroanei Britanice, în conformitate cu Protocolul nr. 38 și cu articolul 502 alineatul (1) din Acordul comercial și de cooperare. În 2022, aproape 1 600 de nave ale UE au avut acces în continuare în zona economică exclusivă a Regatului Unit și 151 de nave ale UE au avut acces în apele teritoriale. În plus, 138 de nave franceze dețineau permise de pescuit în jurul Domeniului Jersey și 44 în jurul Domeniului Guernsey. În pofida acestor progrese, au rămas provocări importante. În special, în a doua jumătate a anului 2022, UE, Regatul Unit, Domeniul Jersey și Domeniul Guernsey au purtat discuții intense cu privire la nivelul de acces al navelor de pescuit autorizate.

Comisia a monitorizat măsurile de gestionare notificate de Regatul Unit în temeiul articolului 496 alineatul (3) din Acordul comercial și de cooperare, ținând seama de angajamentele asumate de Regatul Unit în temeiul Acordului comercial și de cooperare. Deși recunoaște autonomia de reglementare a fiecărei părți, Comisia regretă faptul că din cauza unei comunicări insuficiente cu privire la o serie de măsuri i-a fost mai dificil să interacționeze eficient cu autoritățile din Regatul Unit, aceasta subminându-i capacitatea de a formula observații și de a solicita clarificări în conformitate cu Acordul comercial și de cooperare.

În decembrie, UE și Regatul Unit și-au încheiat consultările anuale pentru a stabili capturile totale admisibile pentru stocurile comune în 2023. Părțile au ajuns la un acord cuprinzător care acoperă toate stocurile, asigurând astfel posibilități de pescuit de peste 350 000 de tone pentru flota UE, estimate la aproximativ 1 miliard EUR pe baza prețurilor istorice la debarcare, ajustate în funcție de inflație.

3.6. Coordonarea sistemelor de securitate socială

Punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare în domeniul coordonării securității sociale nu a ridicat probleme. Nu au fost identificate probleme structurale.

S-au luat măsuri pregătitoare în vederea punerii în aplicare a dispozițiilor financiare privind rambursarea costului prestațiilor în natură în caz de boală acordate de un alt stat decât cel competent. Părțile au examinat, totodată, utilizarea Schimbului electronic de informații privind securitatea socială în contextul protocolului, precum și aplicabilitatea deciziilor și a

³⁵ Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 14.6.2022 de autorizare a Franței să încheie un nou acord în temeiul articolului 14 alineatul (5) din Directiva 2012/34/UE în sensul articolului 10 alineatul (9) din Directiva (UE) 2016/798 C (2022) 3813 final.

recomandărilor relevante ale Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială.

3.7. Cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și cooperarea judiciară în materie penală

În general, Acordul comercial și de cooperare a funcționat bine în domeniul asigurării respectării legii și al cooperării judiciare și s-au înregistrat progrese în ceea ce privește rezolvarea problemelor de punere în aplicare rămase nesoluționate.

În urma evaluării Regatului Unit, UE a declarat că, începând cu 30 iunie 2022, statele membre puteau furniza Regatului Unit date cu caracter personal privind profilurile ADN și date dactiloscopice (și anume amprente digitale), în conformitate cu articolele 530 și 534 din Acordul comercial și de cooperare³⁶. Până la sfârșitul anului 2022, 15 state membre și Regatul Unit și-au acordat reciproc acces la bazele lor naționale de date ADN pentru căutarea automatizată, iar cinci state membre și Regatul Unit au făcut acest lucru în ceea ce privește amprente digitale.

În plus, Acordul comercial și de cooperare oferă un temei juridic pentru transferul de date din registrul cu numele pasagerilor (PNR) de către transportatorii aerieni către Regatul Unit pentru zborurile între UE și Regatul Unit. Acesta reglementează prelucrarea și utilizarea datelor din PNR de către autoritățile competente din Regatul Unit și impune Regatului Unit să șteargă datele din PNR după plecarea pasagerilor din țară, cu excepția cazului în care o evaluare a riscurilor indică necesitatea de a păstra astfel de date. Având în vedere circumstanțele speciale care au împiedicat Regatul Unit să efectueze ajustările tehnice necesare, Regatul Unit i s-a permis să deroge de la această obligație pentru o perioadă de tranziție de un an de la intrarea în vigoare a Acordului comercial și de cooperare, care a fost prelungită cu un an în decembrie 2021³⁷. La 21 decembrie 2022, după ce analizat informațiile furnizate de Regatul Unit cu privire la garanțiile aplicabile și la acțiunile întreprinse pentru a permite ștergerea datelor, Consiliul de parteneriat a luat decizia de a prelungi perioada de tranziție cu încă un ultim an, în temeiul articolului 552 alineatul (13) din Acordul comercial și de cooperare³⁸.

3.8. Participarea la programele Uniunii

Acordul comercial și de cooperare permite Regatului Unit să participe ca țară asociată la anumite programe ale Uniunii, inclusiv la Orizont Europa, sub rezerva adoptării unor protocoale bilaterale și a unor contribuții financiare. Totuși, acest acord nu prevede un calendar obligatoriu sau un termen precis pentru finalizarea asocierii Regatului Unit.

³⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D1014&from=EN>.

³⁷ Decizia nr. 2/2021 a Consiliului de parteneriat instituit prin Acordul comercial și de cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, din 21 decembrie 2021 în ceea ce privește prelungirea perioadei de tranziție în care Regatul Unit poate deroga de la obligația de a șterge din registrul cu numele pasagerilor datele pasagerilor după plecarea acestora din Regatul Unit, JO L 467, 29.12.2021, p. 6, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22021D2323>.

³⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:22022D2549>.

În pofida faptului că UE recunoaște beneficiile cooperării cu țările terțe în domeniul științei, al cercetării și inovării, protocoalele necesare pentru asocierea Regatului Unit nu au putut fi adoptate în 2022, date fiind dificultățile semnificative întâmpinate în punerea în aplicare a Acordului de retragere. În conformitate cu regulamentul de procedură din Acordul comercial și de cooperare, Regatul Unit a solicitat consultări, care au avut loc în cadrul reuniunii Comitetului specializat privind participarea la programele Uniunii, care a avut loc la 22 septembrie 2022. Procesul consultativ prevăzut în Acordul comercial și de cooperare a fost finalizat în etapa respectivă.

În absența asocierii, entitățile din Regatul Unit ar putea participa la unele programe fără a fi eligibile pentru finanțare din partea Uniunii. În plus, entitățile respective ar putea beneficia de „dispozițiile tranzitorii” instituite de Comisie pentru potențialii participanți din țări terțe, cum ar fi Regatul Unit, care sunt candidați la asocierea la anumite programe, inclusiv la Orizont Europa. În consecință, cererile de propuneri au făcut obiectul unei evaluări în aceleași condiții ca și țările asociate. Totuși, semnarea acordurilor de grant și finanțarea entităților din Regatul Unit rămân condiționate de asocierea Regatului Unit la programul Orizont Europa. Cererile din partea entităților cu sediul în Regatul Unit au reprezentat 6,53 % din cererile eligibile primite până la 5 decembrie 2022.

Comisia așteaptă cu interes soluționarea dificultăților care ar permite Regatului Unit să se asocieze la anumite programe ale Uniunii.

4. Prezentare generală a plângerilor³⁹

La momentul încheierii Acordului comercial și de cooperare, Comisia s-a angajat să instituie instrumente centralizate pentru depunerea plângerilor, ținând seama de sfera de aplicare a domeniilor reglementate de Acordul comercial și de cooperare. În vederea îndeplinirii acestui angajament, în 2021 a fost elaborat un chestionar al punctului central pentru plângeri, care este operațional în toate limbile oficiale ale UE⁴⁰.

În 2022, nu s-a primit nicio plângere prin intermediul instrumentului menționat mai sus. Deși Comisia a înregistrat cinci plângeri, acestea nu au avut legătură cu punerea în aplicare a Acordului comercial și de cooperare. Serviciile Comisiei au răspuns persoanelor care au depus plângerile și au furnizat informațiile necesare.

5. Evoluția dreptului Regatului Unit

Libertatea de a se abate de la normele și politicile UE a fost unul dintre motivele retragerii Regatului Unit din UE. În urma retragerii, Regatul Unit a anunțat o amplă reformă în materie de reglementare. În ianuarie 2022, Biroul Cabinetului (*Cabinet Office*) a publicat un raport care identifică principiile directoare ale viitoarei politici de reglementare⁴¹.

³⁹ În conformitate cu acordul politic între Parlamentul European și Consiliu privind exercitarea drepturilor UE în aplicarea Acordului comercial și de cooperare, Comisia trebuie să includă în raportul său anual o prezentare generală a plângerilor primite cu privire la acest acord, precum și acțiunilor întreprinse în urma acestora.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/assets/sg/complaint_eu_uk_tca/complaints_ro/.

⁴¹ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1054643/benefits-of-brexit.pdf.

Pe parcursul anului 2022, serviciile Comisiei au monitorizat evoluțiile în materie de reglementare din Regatul Unit pentru a stabili dacă acestea prezintă un risc de neconformitate cu dispozițiile Acordului comercial și de cooperare, în special în domeniile relevante pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile.

Deși Regatul Unit a făcut o serie de anunțuri în 2022, au fost adoptate puține legi. Într-adevăr, înlocuirea legislației și a standardelor UE cu cele naționale este o sarcină dificilă în practică, astfel cum au recunoscut Curtea de Conturi⁴² a țării și Comisia pentru conturile publice din cadrul Camerei Comunelor⁴³. În urma examinării strategiei de reglementare pe termen lung și a capacității operaționale a anumitor agenții de reglementare, ambele organisme au ajuns la concluzia că retragerea din UE a afectat în mod semnificativ autoritățile de reglementare din Regatul Unit, care și-au asumat noi responsabilități, îndeplinite anterior de instituțiile UE, pierzând în același timp accesul la acordurile de schimb de date și de cooperare ale UE.

Următoarea secțiune prezintă pe scurt evoluțiile legislației transversale relevante din Regatul Unit (secțiunea 5.1), precum și pe cele utile pentru condițiile de concurență echitabile (secțiunea 5.2.), analizând cele mai importante propuneri legislative (proiecte de lege sau propuneri legislative) și texte legislative adoptate (acte). În cazul în care se adoptă acte legislative, raportul evidențiază relevanța acestora din punctul de vedere al Acordului comercial și de cooperare. Nu sunt vizate anunțurile ministeriale privind intențiile politice și nici consultările publice. Deși acestea pot indica o direcție de politică, ar fi prematur să se tragă concluzii pe baza lor.

5.1. Aspecte transversale

În 2022, guvernul Regatului Unit a prezentat trei proiecte de lege importante, care ar putea avea repercusiuni asupra funcționării Acordului comercial și de cooperare în multe domenii.

Proiectul de lege privind Declarația drepturilor (*Bill of Rights Bill*) a fost prezentat în iunie 2022⁴⁴ cu obiectivul de a abroga și înlocui Legea privind drepturile omului din 1998 (*Human Rights Act 1998*), care încorporează Convenția europeană a drepturilor omului în dreptul intern al Regatului Unit. În conformitate cu articolul 1 alineatul (2), proiectul de lege „reechilibrează” relația dintre sistemul judiciar din Regatul Unit, Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Parlamentul Regatului Unit. Mai exact, Curtea Supremă a Regatului Unit ar urma să stabilească semnificația și efectul drepturilor conferite prin convenție în sensul dreptului intern. Sistemul judiciar și autoritățile publice din Regatul Unit nu ar mai fi obligate, în măsura posibilului, să interpreteze și să pună în aplicare legislația Regatului Unit într-un mod compatibil cu drepturile conferite prin convenție. Sistemul judiciar din Regatul Unit ar trebui să acorde cea mai mare importanță posibilă principiului potrivit căruia deciziile privind echilibrul dintre diferitele obiective de politică, diferitele drepturi ale omului și drepturile diferitelor persoane sunt luate de Parlamentul Regatului Unit. Proiectul de lege „afirmă” că „hotărârile, deciziile și măsurile provizorii ale Curții Europene a Drepturilor Omului nu fac parte din dreptul intern al Regatului Unit și nu afectează dreptul Parlamentului de a legifera” [articolul 1 alineatul (3) din proiectul de lege].

⁴² <https://www.nao.org.uk/reports/regulating-after-eu-exit/>.

⁴³ <https://committees.parliament.uk/publications/30148/documents/174754/default/>.

⁴⁴ <https://bills.parliament.uk/bills/3227>.

Proiectul de lege privind protecția datelor și informațiile digitale a fost prezentat în iulie 2022⁴⁵ cu scopul de a reforma cadrul de protecție a datelor din Regatul Unit, pe care se bazează deciziile Comisiei privind nivelul adecvat de protecție a datelor cu caracter personal asigurat de Regatul Unit. Proiectul de lege introduce modificări în mai multe domenii, în special temeiurile juridice pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, exercitarea drepturilor persoanelor vizate, normele privind transferul de date cu caracter personal către țări terțe și înființarea și funcționarea autorității independente de supraveghere a protecției datelor.

În cele din urmă, în proiectul de lege privind dreptul Uniunii menținut în dreptul intern (revocare și reformă)⁴⁶, înaintat parlamentului în septembrie 2022, guvernul propune revizuirea unui corpus legislativ al UE menținut de Regatul Unit la încheierea perioadei de tranziție, urmând ca acesta să fie eliminat în mod automat la 31 decembrie 2023, cu excepția cazului în care este păstrat în alt mod. Totodată, proiectul de lege acordă miniștrilor autoritatea de a modifica dreptul Uniunii menținut în dreptul intern prin intermediul legislației secundare și îi oferă sistemului judiciar posibilitatea de a se abate de la jurisprudența UE. Guvernul intenționează ca până la sfârșitul anului 2023 să revizuiască în întregime dreptul Uniunii menținut în dreptul intern.

5.2. Condiții echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltarea durabilă

5.2.1. Controlul subvențiilor și impozitarea

Legea privind controlul subvențiilor (*Subsidy Control Act*) (2022)⁴⁷ a fost adoptată în aprilie 2022, stabilind cadrul pentru punerea în aplicare a angajamentelor internaționale ale Regatului Unit în materie de control al subvențiilor, inclusiv a celor din cadrul Acordului comercial și de cooperare. Noul regim a intrat în vigoare în ianuarie 2023. Înainte de punerea sa în aplicare, în noiembrie 2022 au fost adoptate orientări statutare privind controlul subvențiilor, pentru a sprijini autoritățile publice în acordarea de subvenții⁴⁸. Se preconizează adoptarea altor acte legislative secundare⁴⁹. După cum s-a subliniat în raportul anterior al Comisiei⁵⁰, înainte de a acorda subvenții, autoritățile publice vor trebui să le evalueze în funcție de o serie de principii. Unele categorii trebuie înaintate spre evaluare Unității de consiliere în materie de subvenții (*Subsidy Advice Unit*) din cadrul Autorității pentru concurență și piețe (*Competition and Markets Authority*). Unitatea de consiliere în materie de subvenții nu are competența de a interzice subvențiile. Aceasta poate emite doar un aviz fără caracter obligatoriu cu privire la conformitatea subvențiilor cu Legea privind controlul subvențiilor. Comisia va monitoriza cu atenție aplicarea noului regim al subvențiilor.

⁴⁵ <https://bills.parliament.uk/bills/3322>.

⁴⁶ <https://bills.parliament.uk/bills/3340>.

⁴⁷ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2022/23/enacted>.

⁴⁸ <https://www.gov.uk/government/publications/uk-subsidy-control-statutory-guidance>.

⁴⁹ <https://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2022/9780348240023/introduction>.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/publications/annual-report-implementation-and-application-trade-and-cooperation-agreement-between-european-union-and-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland_en.

5.2.2. Standardele sociale și de muncă, mediul și clima

În domeniul standardelor de muncă și sociale, în iulie 2022 a intrat în vigoare instrumentul statutar de revocare a regulamentelor privind conduita agențiilor de ocupare a forței de muncă și a întreprinderilor de ocupare a forței de muncă⁵¹. Instrumentul a abrogat o interdicție impusă agențiilor de ocupare a forței de muncă de a pune la dispoziție personal temporar pentru a înlocui lucrătorii care participă la o acțiune sindicală. În septembrie 2022, sindicatele din Regatul Unit au transmis acest dosar Organizației Internaționale a Muncii (OIM) pentru evaluare⁵². Acest lucru este relevant din perspectiva angajamentului asumat de Regatul Unit în temeiul articolului 399 alineatul (5) din Acordul comercial și de cooperare de a pune în aplicare convențiile OIM ratificate.

În domeniul mediului, proiectul de lege privind tehnologia genetică (ameliorarea de precizie)⁵³ a fost introdus în mai 2022. Acest proiect de lege relaxează normele privind diseminarea și comercializarea în Anglia a „organismelor crescute cu precizie” (și anume plante și animale care ar fi putut fi produse prin tehnici tradiționale de reproducere).

6. Efecte asupra fluxurilor comerciale și a circulației persoanelor⁵⁴

Acest raport din 2022 reprezintă o ocazie de a face un bilanț al impactului economic asupra UE al deciziei Regatului Unit de a se retrage din UE. Deși este încă prea devreme pentru a determina impactul economic pe termen lung, la doi ani de la încheierea perioadei de tranziție și la peste șase ani de la referendum, anumite implicații economice ale retragerii au devenit din ce în ce mai vizibile. Acest lucru este valabil nu numai pentru fluxurile comerciale de bunuri și servicii, ci și pentru circulația persoanelor⁵⁵.

6.1. Fluxurile comerciale

6.1.1. Comerțul cu mărfuri⁵⁶

Pe termen scurt, după o scădere bruscă la începutul anului 2021, atât exporturile, cât și importurile realizate de UE au înregistrat o redresare semnificativă în primele trei trimestre ale anului 2022, apropiindu-se de nivelurile din 2019, din perioada anterioară pandemiei (figura 1)⁵⁷.

⁵¹ <https://www.legislation.gov.uk/ukxi/2003/3319/regulation/7/made>.

⁵² <https://www.tuc.org.uk/research-analysis/reports/tuc-submission-ilo-committee-experts>.

⁵³ <https://bills.parliament.uk/bills/3167>.

⁵⁴ Cu excepția cazului în care se indică altfel, toate cifrele prezentate în acest capitol se bazează pe date ale EUROSTAT.

⁵⁵ Pentru o analiză și o perspectivă macroeconomică, se face trimitere la previziunile economice europene ale Comisiei (din toamna anului 2022) https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2023-01/ip187_en.pdf.

⁵⁶ Toate cifrele prezentate în această secțiune se bazează pe date ajustate sezonier.

⁵⁷ Datele privind comerțul cu Regatul Unit pentru perioade de referință până în decembrie 2020 s-au bazat pe concepte statistice aplicabile comerțului între statele membre ale UE. Începând din ianuarie 2021, datele privind comerțul cu Regatul Unit se bazează pe un concept mixt. În ceea ce privește comerțul cu Irlanda de Nord, conceptele statistice aplicabile sunt aceleași cu cele pentru comerțul între statele membre, în timp ce pentru comerțul cu Regatul Unit, cu excepția Irlandei de Nord, se aplică aceleași concepte statistice cu cele pentru comerțul cu orice altă țară parteneră din afara UE.

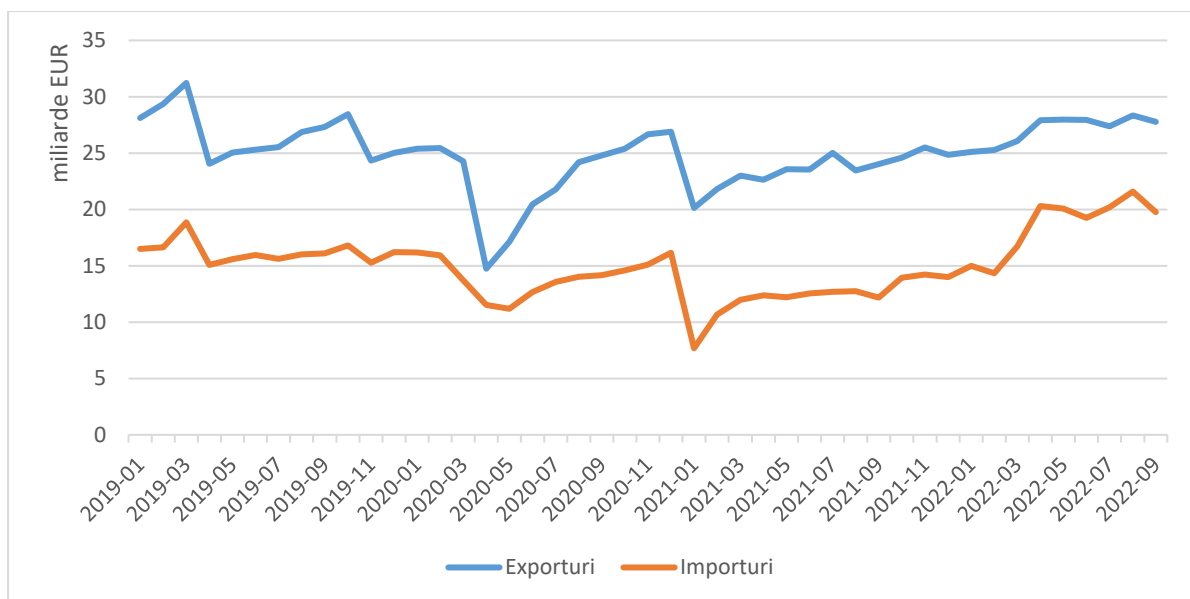

Figura 1: Comerțul cu mărfuri realizat de UE cu Regatul Unit (sursa: Eurostat (EXT_ST_EU27_2020SITC))

În primele trei trimestre ale anului 2022, UE a exportat mărfuri în valoare de 243 de miliarde EUR către Regatul Unit, ceea ce reprezintă o creștere de 18 % comparativ cu aceeași perioadă a anului 2021. Valoarea importurilor UE din Regatul Unit în această perioadă a fost de 167 de miliarde EUR, ceea ce reprezintă o creștere de 59 % față de valoarea importurilor din primele trei trimestre ale anului 2021.

Printre sectoarele în care exporturile UE către Regatul Unit au înregistrat cea mai mare creștere în raport cu 2021 s-au numărat combustibilii minerali și substanțele chimice. Totodată, avansul înregistrat de importurile UE din Regatul Unit în primele trei trimestre ale anului 2022 a fost determinat în principal de combustibilii minerali. Cea mai mică creștere a fost observată în cazul importurilor UE de mărfuri manufacturate, în special utilaje și echipamente de transport.

Cu toate acestea, pe termen mai lung, datele arată că importurile și exporturile combinate au rămas relativ neschimbate în perioada 2016-2022. Acest lucru contrastează puternic cu schimburile comerciale ale UE cu ceilalți parteneri internaționali ai săi. Deși comerțul total al UE cu partenerii săi internaționali, cu excepția Regatului Unit, s-a majorat cu 70 % comparativ cu primele trei trimestre ale anului 2016 și cu aproape 40 % comparativ cu primele trei trimestre ale anului 2019, creșterea a fost semnificativ mai mică în cazul comerțului cu Regatul Unit: doar 10 % comparativ cu primele trei trimestre ale anului 2016 și doar 6 % în raport cu aceeași perioadă a anului 2019 (figura 2).

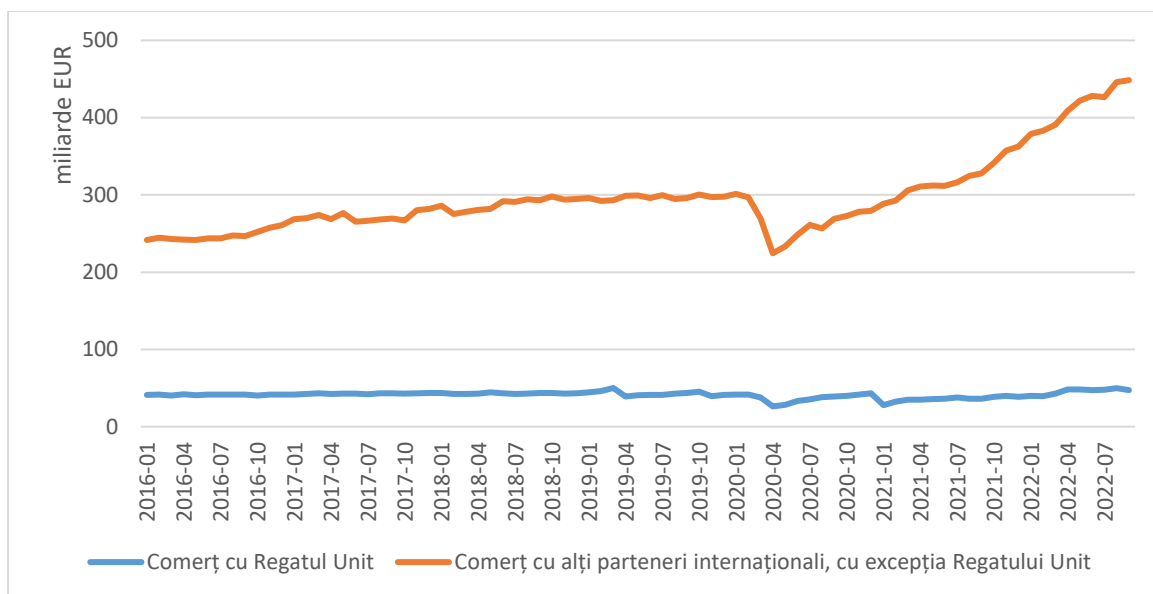

Figura 2: Comerțul cu mărfuri realizat de UE cu Regatul Unit și cu alți parteneri internaționali (sursa: Eurostat EXT_ST_EU27_2020SITC)

6.1.2. Comerțul cu servicii

Precum în cazul mărfurilor, analiza pe termen mai scurt indică o redresare semnificativă a comerțului bilateral cu servicii în primele trei trimestre ale anului 2022, atât pentru exporturile, cât și pentru importurile UE, depășind nivelurile din 2019, din perioada anterioară pandemiei (figura 3).

Figura 3: Comerțul cu servicii al UE cu Regatul Unit (2019 - 2022); sursă: Eurostat (BOP_EU6_Q)

Valoarea exporturilor UE către Regatul Unit în primele trei trimestre ale anului 2022 s-a ridicat la 181 de miliarde EUR, ceea ce reprezintă un salt de 25,6 % față de aceeași perioadă din 2021. Valoarea importurilor UE din Regatul Unit s-a ridicat la 139 de miliarde EUR, însemnând o creștere de 13,1 % comparativ cu aceeași perioadă din 2021. Totuși, această

evoluție a fost mai puțin dinamică decât cea a comerțului cu servicii al UE cu alți parteneri internaționali, în cazul căruia exporturile UE au crescut cu 27,8 %, iar importurile cu 31,3 %.

Analizând, de asemenea, pe termen mai lung, atât exporturile, cât și importurile de servicii derulate de UE cu Regatul Unit au fost mai puțin dinamice decât schimburile comerciale ale UE cu alți parteneri internaționali. Deși, în 2022, comerțul total cu servicii al UE cu partenerii săi internaționali, cu excepția Regatului Unit, s-a intensificat cu 51 % față de primele trei trimestre ale anului 2016, creșterea a fost mai mică în cazul comerțului cu servicii cu Regatul Unit: 38 % în comparație cu aceeași perioadă a anului 2016 (figurile 4 și 5).

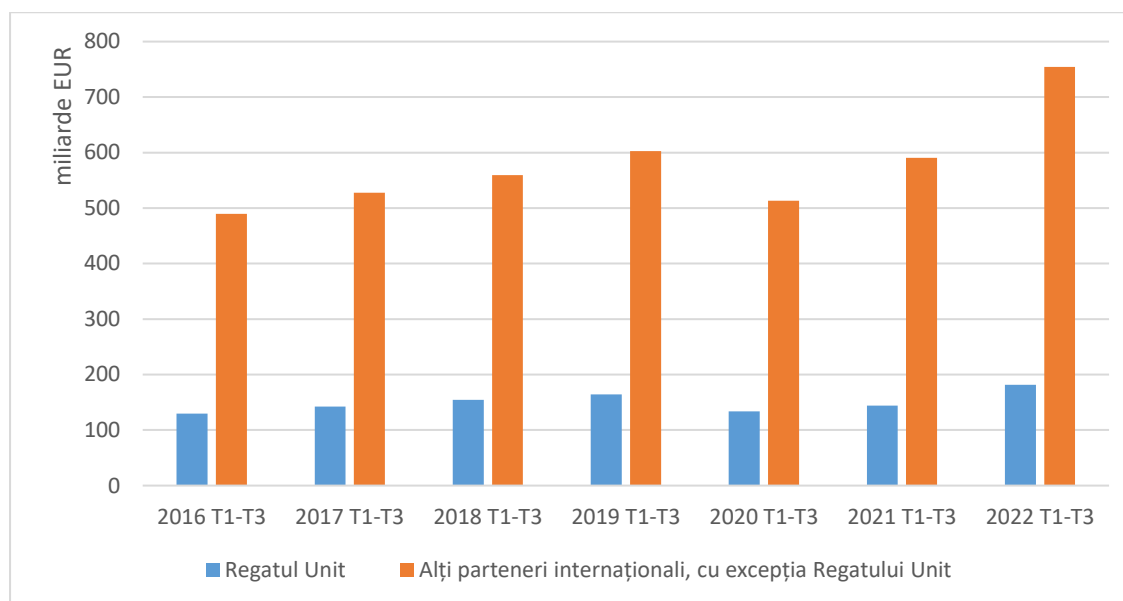

Figura 4: Exporturile de servicii din UE către Regatul Unit și alți parteneri internaționali (2016-2022); sursă: Eurostat (BOP_EU6_Q)

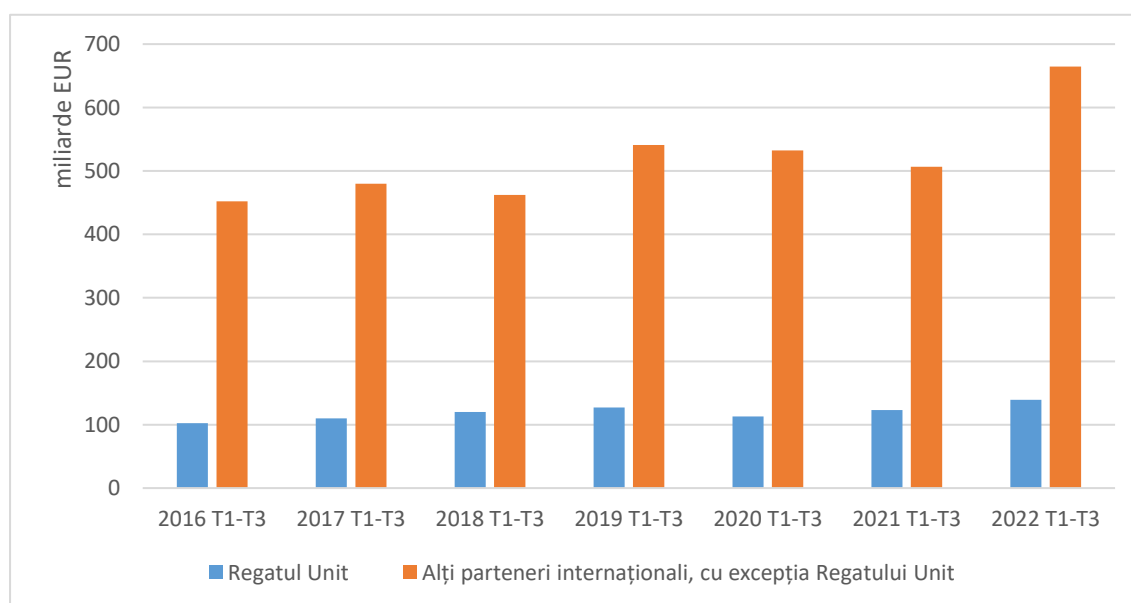

Figura 5: Importurile UE de servicii din Regatul Unit și alți parteneri internaționali (2016-2022); sursă: Eurostat (BOP_EU6_Q)

6.1.3. Concluzie

Datele prezentate mai sus demonstrează că retragerea Regatului Unit a avut, conform așteptărilor, un impact negativ asupra fluxurilor comerciale dintre UE și Regatul Unit. Acestea sunt în concordanță cu numeroase evaluări efectuate de diverse organisme, instituții și părți interesate. De exemplu, Oficiul pentru responsabilitate bugetară (*Office for Budget Responsibility*) din Regatul Unit, care oferă o analiză independentă a finanțelor publice, estimează că volumul total al schimburilor comerciale cu UE este cu 15 % mai mic decât ar fi fost dacă Regatul Unit ar fi rămas stat membru⁵⁸. Majorarea costurilor întreprinderilor din Regatul Unit care exportă în UE ca urmare a retragerii Regatului Unit din UE a fost estimată la 15 miliarde GBP anual⁵⁹. Acest lucru i-a determinat, de exemplu, pe unii producători de alimente din Regatul Unit să sisteze exporturile către UE⁶⁰.

6.2. Circulația persoanelor⁶¹

Încetarea liberei circulații a persoanelor între UE și Regatul Unit a condus, după cum s-a anticipat, la un declin puternic al mobilității. Aceasta a afectat, totodată, și vizitele pe termen scurt. Deși unele dintre datele prezentate mai jos se referă la anul 2021, deoarece la momentul adoptării prezentului raport nu erau disponibile toate statisticile din 2022, nimic nu sugerează că tendințele s-au schimbat. De fapt, în perioada iunie 2021-iunie 2022, numărul cetățenilor UE care au plecat din Regatul Unit a fost mai mare decât numărul cetățenilor UE care au sosit în Regatul Unit, rezultând o migrație netă negativă a cetățenilor UE de 51 000 de persoane⁶². Aproximativ 52 000 de cetățeni ai UE au primit vize care le permit să locuiască în Regatul Unit, ceea ce reprezintă doar 5 % din totalul vizelor acordate⁶³.

6.2.1. Mobilitatea lucrătorilor și a studenților

De la 1 ianuarie 2021, cetățenii UE au nevoie de viză de muncă pentru a se angaja în Regatul Unit. În 2021, aproximativ 34 000 de cetățeni ai UE au solicitat vize de muncă, inclusiv lucrători pe termen scurt și lucrători frontalieri. Această ultimă categorie a reprezentat mai mult de o treime din totalul cererilor de viză de muncă depuse de cetățenii UE. Per ansamblu, cererile depuse de cetățenii UE au reprezentat doar 13 % din totalul cererilor de viză de muncă depuse în Regatul Unit⁶⁴.

Totodată, a scăzut probabilitatea ca cetățenii UE să studieze în Regatul Unit. Numărul cererilor de înscriere la universitățile din Regatul Unit venite din partea cetățenilor UE s-a

⁵⁸ <https://obr.uk/forecasts-in-depth/the-economy-forecast/brexit-analysis/>.

⁵⁹ <https://ukandeu.ac.uk/the-new-costs-for-business-post-brexit/>.

⁶⁰ Numai industria agroalimentară a evaluat costul birocrăției legate de Brexit la 60 de milioane GBP <https://www.foodmanufacture.co.uk/Article/2022/02/23/Brexit-red-tape-has-cost-food-businesses-60m>.

⁶¹ Prezenta secțiune nu ia în considerare deplasările resortisanților irlandezi și britanici între Regatul Unit și Irlanda în zona comună de călătorie.

⁶² <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/bulletins/longterminternationalmigrationprovisional/yearendingjune2022>.

⁶³ <https://ukandeu.ac.uk/what-have-we-learned-about-migration-from-the-census/>.

⁶⁴ <https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/briefings/work-visas-and-migrant-workers-in-the-uk/>.

reduc drastic: de la 98 580 în anul 2020 la 48 350 în anul 2022, ceea ce reprezintă o scădere cu aproape 50 %⁶⁵.

În 2021, în UE s-au eliberat primele permise de ședere pentru 44 403 cetățeni ai Regatului Unit, pentru ocuparea unui loc de muncă, pentru motive ce țin de familie, de educație sau pentru alte motive. Dintre acestea, 8 960 de prime permise de ședere au fost eliberate din motive de ocupare a forței de muncă, iar 4 959 din motive de educație⁶⁶.

6.2.2. Vizite pe termen scurt

În prezent, nu există nicio obligație de a deține viză pentru vizitele pe termen scurt ale cetățenilor UE în Regatul Unit și viceversa. Totuși, acest lucru nu implică în mod automat un drept de intrare. În realitate, numărul cetățenilor UE cărora li s-a refuzat intrarea în Regatul Unit și care au fost ulterior repatriați a crescut substanțial odată cu încheierea perioadei de tranziție. Datele publicate de Regatul Unit în 2022⁶⁷ arată că, în timp ce în 2020 numărul cetățenilor UE cărora li s-a refuzat intrarea în Regatul Unit a fost de 1 722 de persoane, reprezentând 17 % din totalul refuzurilor, această cifră a crescut puternic până la 12 523 de cetățeni ai UE în 2021 (68 % din totalul refuzurilor). Pentru comparație, numărul cetățenilor Regatului Unit cărora li s-a refuzat intrarea în UE în 2021 a reprezentat doar 3,2 % din totalul refuzurilor. Un raport din 2022 al inspectorului-șef independent pentru frontiere și imigrație (*Independent Chief Inspector of Borders and Immigration*) din Regatul Unit a concluzionat că anumiți resortisanți ai UE care doresc să intre în țară au făcut obiectul unor niveluri mai ridicate de control din partea Poliției de frontieră (*Border Force*), fără o justificare suficientă⁶⁸.

7. Concluzii

Acordul comercial și de cooperare este un acord foarte bun pentru UE: Acesta abordează interesele UE în ceea ce privește comerțul și cooperarea cu Regatul Unit. Totodată, acordul reflectă pe deplin liniile roșii la nivel de politică stabilite în comun de UE și de statele membre în urma deciziei Regatului Unit de a se retrage din Uniune.

În general, Acordul comercial și de cooperare funcționează bine. În 2022, s-au înregistrat progrese semnificative în vederea finalizării mecanismelor instituționale și, în pofida provocărilor încă existente, dispozițiile sectoriale ale Acordului comercial și de cooperare sunt operaționale. Cele mai multe dintre provocările rămase erau legate de refuzul persistent al Regatului Unit de a-și respecta obligațiile legale care îi revin în temeiul Acordului de retragere. Cu toate acestea, în Declarația politică de la Windsor din 27 februarie 2023, atât Comisia Europeană, cât și guvernul Regatului Unit și-au exprimat intenția de a exploata pe deplin în viitor potențialul Acordului comercial și de cooperare⁶⁹.

⁶⁵ <https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/briefings/student-migration-to-the-uk/>.

⁶⁶ Nu sunt disponibile date pentru Malta și Slovacia.

⁶⁷ <https://www.gov.uk/government/statistics/immigration-statistics-year-ending-march-2022/how-many-people-are-detained-or-returned>.

⁶⁸ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1111534/An_inspection_of_juxtaposed_controls_May_June_2022.pdf.

⁶⁹ <https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/political%20declaration.pdf>

Din perspectiva evoluției dreptului Regatului Unit, anul 2022 a fost marcat de anunțuri. Monitorizarea cazurilor în care anunțurile vor conduce la măsuri legislative sau de reglementare în legătură cu angajamentele privind condițiile de concurență echitabile din cadrul Acordului comercial și de cooperare va avea în continuare o importanță crucială.

Deși este unul dintre cele mai ambițioase și mai cuprinzătoare acorduri de acest tip, Acordul comercial și de cooperare este foarte diferit din punct de vedere conceptual de participarea la piața unică a Uniunii și la Uniunea vamală. După doi ani de aplicare a Acordului comercial și de cooperare, impactul destrămării integrării economice profunde asigurate de piața unică, de Uniunea vamală și de alte politici complementare a devenit mai evident.

Anexa 1: Reuniunile organismelor comune instituite în temeiul Acordului comercial și de cooperare în 2022

Organism comun	Data
Comitetului specializat privind energia (a doua reuniune)	30.3.2022
Comitetul specializat privind pescuitul (a treia reuniune)	27.4.2022
Comitetului specializat privind transportul aerian (a doua reuniune)	28.6.2022
Comitetul specializat privind coordonarea sistemelor de securitate socială (a doua reuniune)	30.6.2022
Comitetul specializat privind pescuitul (a patra reuniune)	20.7.2022
Comitetul specializat privind participarea la programele Uniunii (a doua reuniune)	22.9.2022
Comitetul specializat privind energia (a treia reuniune)	28.9.2022
Comitetul specializat în comerț privind mărfurile (a doua reuniune)	5.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind cooperarea administrativă în domeniul TVA și recuperarea impozitelor și taxelor (a doua reuniune)	6.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind proprietatea intelectuală (a doua reuniune)	10.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind condiții de concurență echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltarea durabilă (a doua reuniune)	12.10.2022
Comitetul specializat privind cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și cooperarea judiciară (a doua reuniune)	13.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine (a doua reuniune)	17.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare (a doua reuniune)	19.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind serviciile, investițiile și comerțul digital (a doua reuniune)	20.10.2022
Comitetul specializat privind pescuitul (a cincea reuniune)	21.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului (a doua reuniune)	24.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind cooperarea în materie de reglementare (a doua reuniune)	26.10.2022
Comitetul specializat în comerț privind achizițiile publice (a doua reuniune)	27.10.2022
Comitetul specializat privind siguranța aviației (a doua reuniune)	14.11.2022
Comitetul specializat privind transportul rutier (a doua reuniune)	21.11.2022
Comitetul de parteneriat pentru comerț	1.12.2022
Consiliul de parteneriat	--